



# Avtalspension PA-KFS 09

## Förköpsinformation - Fondförsäkring

Gäller från 2021-03-10

Här följer viktig förköpsinformation som omfattar fondförsäkring i Länsförsäkringar inom avtalspension PA-KFS 09. Fullständiga försäkringsvillkor hittar du på Länsförsäkringars webbplats.

### Vad är avtalspension PA-KFS 09?

PA-KFS 09 är en kollektivavtalad tjänstepension – ofta kallat *avtalspension* – som har förhandlats fram av Kommunala Företagens Samorganisation, KFS och Svenska Kommunalarbetareförbundet, SEKO - Facket för Service och Kommunikation, Svenska Transportarbetareförbundet, Fastighetsanställdas Förbund, Fackförbundet SKTF, Unionen Ledarna, Vårdförbundet, Sveriges Ingenjörer, Civilekonomernas Riksförbund, Förtecknade Saco-förbund samt Lärarnas Samverkansråd.

Avtalspensionen PA-KFS 09 är en extra pension, utöver din allmänna pension. Din arbetsgivare betalar pensionspremien och du bestämmer i vilket försäkringsbolag och om premierna ska placeras i traditionell försäkring eller i fondförsäkring. Länsförsäkringar erbjuder sparande i fondförsäkring.

Avtalspensionen PA-KFS 09 gäller för försäkrade födda 1954 och senare.

Om du inte valt sparform eller bolag placeras pengarna hos KPA i en traditionell försäkring utan återbetalningsskydd.

Pensionsvalet är valcentral och ser till att du får möjlighet att välja försäkringsgivare, förvaltningsform och återbetalningsskydd. För ytterligare information, läs mer på [www.pensionsvalet.se](http://www.pensionsvalet.se).

### Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) 516401-8219 (Länsförsäkringar). Styrelsens säte för bolaget är i Stockholm.

Länsförsäkringar Fondliv är vinstutdelande och det innebär att den vinst som uppstår kan delas ut till dess ägare.

### Försäkringsavtalet

Försäkringsavtalet börjar gälla då Länsförsäkringar fått information från Pensionsvalet att en anställd ska omfattas av PA-KFS 09 i Länsförsäkringar och då första premien placerats. Avtalet upphör när försäkringen är slutbetald. Om premiebetalningen upphör permanent läggs försäkringen i fribrev. Svensk lag gäller för försäkringsavtalet.

### Försäkringen

Försäkringen är en fondförsäkring. Fondförsäkring passar dig som själv vill påverka hur dina pengar ska placeras. Ditt eget inflytande över sparandet och möjlighet till en god värdeutveckling är två skäl att spara i fonder. Du väljer själv i vilka fonder ditt sparande ska placeras inom ramen för det fondutbud Länsförsäkringar tillhandahåller för PA-KFS 09. Ditt sparande kan placeras i räntefonder, aktiefonder, och blandfonder. Den finansiella risken tar du själv, ditt sparande kan både öka och minska i värde. Det finns ingen garanti i en fondförsäkring.

### Försäkringens utformning

Försäkringen består av en ålderspension och ett eventuellt återbetalningsskydd. Har du återbetalningsskydd utbetalas en månatlig efterlevandepension till dina förmånstagare om du dör. Förmånstagare till efterlevandepensionen är i första hand din maka/make, registrerade partner eller sambo och i andra hand dina barn i första led. Du kan när som helst ändra förmånstagare genom att göra ett särskilt förmånstagarförordnande. Ändring av återbetalningsskydd görs hos Pensionsvalet.



## **Försäkringstagare**

Försäkringstagare till försäkringen är arbetsgivaren.

## **Försäkrad**

Försäkrad är den anställde som tillhör den grupp som omfattas av pensionsplanen och på vars liv och ålder försäkringen gäller.

## **Förmånstagare**

Förmånstagare till ålderspensionen är den försäkrade. Förmånstagare till återbetalningsskydd är, om inget annat angivits i första hand den försäkrades maka/registrerad partner/sambo och i andra hand den försäkrades barn. Den försäkrade kan välja att upprätta en annat förmånstagandeförordnande.

## **Försäkringsbesked**

När försäkringen tecknas utfärdas ett försäkringsbesked.

## **Årsbesked**

Pensionsvalet skickar ut ett årsbesked till den försäkrade varje år.

## **Försäkringsvillkor**

Fullständiga försäkringsvillkor för PA-KFS 09 hittar du på Länsförsäkringars webbplats.

## **Premier**

Premierna i försäkringen betalas i enlighet med vad som bestämts av kollektivavtalsparterna. För information om premier gällande PA-KFS 09, läs mer på [www.pensionsvalet.se](http://www.pensionsvalet.se). Premierna betalas in av försäkringstagaren (arbetsgivaren).

## **Premieplacering**

Länsförsäkringar erbjuder ett särskilt fondutbud för PA-KFS 09, där flertalet har en rabatterad förvaltningsavgift. Om en ny försäkring har tecknats hos Länsförsäkringar placeras första inbetalningen i tillämplig Länsförsäkringar Sparmålsfond beroende på den försäkrades ålder. Den försäkrade kan därefter ändra placeringen till andra fonder.

## **Premiebefrielse**

Är du arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller föräldraledig, kan din arbetsgivare ha rätt till premiebefrielse. Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiebefrielseförsäkringen, för vilken Länsförsäkringar inte är försäkringsgivare.

## **Omplacering**

Du kan när som helst välja andra fonder än vår Sparmålsfond och du byter naturligtvis kostnadsfritt. Du gör det själv på internet. Fondbyte kan göras för kommande premier och/eller för redan befintliga fonder.

## **Den försäkrades ändringsmöjligheter**

Den försäkrade har möjlighet att lägga till eller ta bort återbetalningsskydd, ändra förmånstagarförordnande avseende eventuellt återbetalningsskydd samt ändra utbetalningstid och tidpunkt för utbetalningens start.

## **Försäkringstagarens ändringsmöjligheter**

Försäkringstagaren har inte rätt att ändra försäkringen.

## **Ändring av försäkringsvillkoren**

Länsförsäkringar har rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. Försäkringsvillkoren kan ändras under försäkringstiden om detta är nödvändigt med hänsyn till försäkringens art, ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter, ändrad rättstillämpning eller omständigheter i övrigt. Länsförsäkringar kan även i vissa andra situationer ändra försäkringsvillkoren.

## **Rätt att förfoga över försäkringen**

Försäkringen får inte pantsättas, belånas eller ändras så att den inte uppfyller inkomstskattelagens föreskrifter för pensionsförsäkringar.

## **Flytt av försäkringen**

Du har rätt att flytta din försäkring till annan valbar försäkringsgivare i PA-KFS 09. Med flytt avses att försäkringskapitalets värde överförs till en annan försäkringsgivare som godkänts av parterna bakom PA-KFS 09. För flytt krävs att en pensionsförsäkring tecknas hos den nya försäkringsgivaren. Länsförsäkringars ansvar som försäkringsgivare upphör när pensionskapitalet överförs till valcentralen. Försäkringsansvaret övergår då till mottagande bolag. Försäkrad och försäkringstagare till pensionsförsäkring får inte ändras med anledning av flytt. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall. Om den försäkrade avlider efter att ha påbörjat en flytt men kapitalet ännu inte har överförts till Pensionsvalet ska Pensionsvalet se till att kapitalflytten avbryts. Flytt kan inte ske under försäkringens utbetalningstid. Flytt genomförs endast om åtgärden bedöms stå i överensstämmelse med inkomstskattelagens regler.

Vid flytt av försäkringskapitalet tas avgifter ut enligt gällande avtal. Avgiften tas av det försäkringskapital som ska flyttas.

## **Utbetalning**

Det belopp som ska utbetalas som pension beräknas utifrån aktuellt försäkringskapital och aktuella antaganden om framtida avkastning, driftskostnader, livslängd och skatt. Information om våra livslängdsantaganden hittar du på vår webbplats. Beloppet som utbetalas omräknas vid varje utbetalningstillfälle och kan öka eller minska beroende på hur försäkringskapitalet utvecklar sig.

## **Utbetalning av ålderspension**

Om den försäkrade inte väljer annat utbetalas ålderspensionen livsvarigt från och med den månad denne fyller 65 år. Den försäkrade kan välja att utbetalningen påbörjas tidigare, dock tidigast från och med den månad den försäkrade fyller 55 år. Utbetalningarna kan också påbörjas senare. Vidare kan den försäkrade välja att ålderspensionen ska utbetalas under en begränsad tid, som kortast 5 år och som längst 20 år. När den försäkrade avlider upphör utbetalningen av ålderspension.

## **Utbetalning av återbetalningsskydd**

Om den försäkrade avlider innan pensionsutbetalningarna påbörjats, betalas pensionen ut till förmånstagarna under fem år. Om den försäkrade avlider efter att pensionsutbetalningarna påbörjats och har livsvarig utbetalning, betalas pensionen ut till förmånstagarna till dess att 20 år har gått från första utbetalning. Exempel, avlider den försäkrade efter 13 år fortsätter utbetalningarna under sju år.

Om den försäkrade avlider efter att pensionsutbetalningarna påbörjats och den försäkrade har valt temporär utbetalning, betalas efterlevandepensionen ut till förmånstagarna under återstoden av den tid den försäkrade valt. Exempel, har den försäkrade valt tio år och avlider efter tre år, betalas efterlevandepensionen ut i sju år.

Om du valt bort återbetalningsskydd fördelas ditt pensionskapital mellan övriga försäkringstagare, som inte heller har återbetalningsskydd, när du avlider. Försäkrade utan återbetalningsskydd får därför en högre pension.

### Skatteregler

Skatteregler kan komma att ändras. Detta gäller till exempel storleken på skatter och på vilket sätt skatter tas ut.

Vid utbetalning beskattas din pensionsförsäkring som inkomst av tjänst. Länsförsäkringar gör avdrag för preliminär skatt i samband med utbetalning.

Försäkringen omfattas av en årlig avkastningsskatt som belastar försäkringen i början av varje år. Avkastningsskatten för pensionsförsäkring baseras på en schablonmässig avkastning och tas ut oavsett om du har fått någon avkastning eller inte på ditt sparande under året. Länsförsäkringar betalar in avkastningsskatt på dina pensionsförsäkringar och kostnaden för skatten tas ut från försäkringskapitalet i varje försäkring.

### Försäkringens värde

Försäkringens ökar med inbetalda premier och om fondandelarnas värdeutveckling är positiv.

Försäkringens värde minskar med utbetalningar, avgifter för avkastningsskatt och försäkringens andel av administrations- och förvaltningskostnader samt om fondandelarnas värdeutveckling är negativ.

### Avgifter

Länsförsäkringar gör regelbundet avgiftsuttag från försäkringen för att täcka driftkostnader och administration av din försäkring. Länsförsäkringar har även rätt att ta ut en avgift vid flytt av pensionskapital.

#### **För närvarande gäller följande avgifter:**

0 kr i fast årsavgift (försäkringsavgift) samt en fondförvaltningsavgift för Länsförsäkringar Sparmålsfond på 0,39 procent. Om du väljer andra fonder ur utbudet för PA-KFS 09 gäller andra avgifter. Hela Länsförsäkringars rabatterade fondutbud i PA-KFS 09 finns på vår webbplats.

Flyttavgiften är 400 kr per försäkring.

### Ändring av avgifter

De avgifter som Länsförsäkringar tillämpar gäller tills vidare och ramarna för dessa bestäms av parterna i anslutningsvillkoren för PA-KFS 09. Länsförsäkringar kan ändra avgiften.

### Hållbarhetsrelaterade upplysningar

Enligt gällande regelverk (Disclosureförordningen EU 2019/2088) ska Länsförsäkringar lämna hållbarhetsrelaterade information om produkter för sparande innan avtal ingås (se nedan) och under avtalets löptid (se hemsidan) i syfte att ge kunderna möjlighet att utvärdera och jämföra produkter ur hållbarhetsperspektiv.

Innan avtal ingås ska information lämnas om hur Länsförsäkringar integrerar hållbarhetsrisker i investeringsbeslut och bedömer vilken trolig påverkan detta har på avkastningen i de produkter som Länsförsäkringar tillhandahåller.

I fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 finns en bredd av olika sparalternativ som man kan välja mellan. Dessa fastställs löpande med hjälp av en urvalsprocess där avkastnings- och hållbarhetsfaktorer är viktiga urvalskriterier. Du bestämmer själv vilken eller vilka tillgängliga sparalternativ som försäkringspremierna

och befintligt sparkapital ska placeras i. Utbudet innehåller alternativ som skapar möjligheter att göra hållbara sparandeval med olika inriktningar.

### Hållbarhetskategorisering av fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09

- fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 har bara sparalternativ med hållbarhet som mål
- fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 har huvudsakligen sparalternativ som främjar bland annat miljörelaterade eller sociala egenskaper
- fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 beaktar hållbarhetsrisker i fondurvalsprocessen
- fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 beaktar inte hållbarhetsrisker i fondurvalsprocessen

Inom ramen för fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 kan du välja mellan olika alternativ för fondsparandet där flera av de valbara alternativen har kategoriserat sig som hållbara enligt gällande regelverk. Fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 skapar därmed förutsättningar för dig att göra hållbara sparandeval. Hållbarhetskategoriseringen av fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 påverkas dock av hur de valbara alternativen för sparandet har hållbarhetskategoriserats. Länsförsäkringar kan därför inte garantera att fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 vid var tidpunkt uppfyller hållbarhetskategoriseringen i enlighet med ikryssat alternativ ovan.

### Integrering av hållbarhetsrisker

Länsförsäkringar tillämpar en fondurvalsprocess för att välja in och välja bort fonder som är valbara inom fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09. Bland annat granskas fonders hållbarhetsarbete där syftet är att utvärdera respektive fondbolags och enskilda fonders hantering och integrering av hållbarhetsfaktorer i sina investeringsprocesser, däribland miljörelaterade och sociala egenskaper, för att kunna identifiera fonder som bedöms hantera och integrera dessa faktorer på ett adekvat sätt samt ha förutsättningar att skapa god avkastning. Hållbarhetsområden som granskas och bedöms inkluderar organisatorisk satsning, påverkansarbete samt integrering av hållbarhetsfaktorer i respektive fonds investeringsprocess.

De valbara sparalternativen som från tid till annan ingår i fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 består av produkter som förvaltas av både Länsförsäkringar och externa förvaltare. Produkter under egen förvaltning är föremål för Länsförsäkringars Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning där tillämpningen av ansvarsfulla investeringsstrategier som exempelvis integrering av hållbarhetsfaktorer, exkludering, inkludering och påverkan. Bolagsexkluderingar tillämpas för närvarande inom klimat, hälsa och internationella normer och konventioner. För externa fonder ställs grundkrav inom ansvarsfulla investeringar. Bolagsinnehaven i både egna och externa fonder i rekommenderat utbud följs regelbundet upp. Länsförsäkringar tillämpar också påverkansdialog i samband med identifierade brister i hanteringen av hållbarhetsrisker hos fonder.

### Bedömning av hållbarhetsriskers troliga inverkan på avkastningen

Länsförsäkringars bedömer att arbetet med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning, som innebär att hållbarhetsrisker och möjligheter integreras i fondurvalsprocessen, bidrar positivt till att skapa långsikt-

tigt goda avkastnings-förutsättningar generellt. Bedömningen baseras på vår övertygelse om att de bolag som tar ansvar för och integrerar relevanta hållbarhetsrisker i sin verksamhet kommer vara bra investeringar över tid. Ett integrerat arbetssätt bland bolag bidrar till såväl förbättrad riskhantering som till förbättrade möjligheter att identifiera lösningar på de samhällsutmaningar som världen står inför, vilket kommer gynna bolagens konkurrenskraft och finansiella avkastning över tid. På kort sikt samt beroende på typ av marknad kan enskilda hållbarhetskriterier som tillämpas i förvaltningsformen ge upphov till avvikelser mot marknadens eller referensindex utveckling.

### Främjande av miljörelaterade och sociala egenskaper

Mot bakgrund av hur de valbara underliggande fonderna i fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 hållbarhetskategoriseras bedömer Länsförsäkringar att fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 främjar bland annat miljörelaterade eller sociala egenskaper.

### Information om index

För fondförsäkring i Länsförsäkringar inom PA-KFS 09 finns inget referensindex. Enskilda fonder som är valbara inom Försäkringsprodukten kan ha valt ett index som referensvärde. Information om sådana index framgår i förekommande fall av de hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas av ansvarig förvaltare för respektive fond.

### Begränsning av försäkringsgivarens ansvar

Det finns begränsningar i Länsförsäkringars ansvar vid skada som beror på lagbud, myndigheters åtgärd, krishändelse, terrorhandling eller likande omständighet, strejk, blockad, bojkott eller lockout.

### Oriktiga uppgifter

I försäkringsavtalslagen (2005:104) regleras konsekvenserna av att du lämnar någon uppgift som är oriktig eller ofullständig. Om oriktiga uppgifter har lämnats kan det medföra att försäkringarna i pensionsplanen helt eller delvis inte gäller.

### Tillämplig lag

För försäkringsavtalet gäller försäkringsavtalslagen (2005:104) och svensk lag i övrigt.

### Behandling av personuppgifter

Detta är en kort beskrivning av hur vi behandlar personuppgifter. Fullständig information om hur vi behandlar personuppgifter finns i informationen "Behandling av personuppgifter" som du hittar på vår webbplats [lansforsakringar.se/personuppgifter](http://lansforsakringar.se/personuppgifter). Om du vill kan du få informationen skickad till dig, kontakta i så fall ditt lokala försäkringsbolag.

De personuppgifter som vi samlar in om dig behandlas enligt de lagar och förordningar som gäller vid tidpunkten. Uppgifterna samlas in för att vi ska kunna teckna och fullgöra avtal, vidta åtgärder som begärts av dig innan ett avtal har träffats, ge en helhetsbild av ditt engagemang inom länsförsäkringsgruppen, framställa rättsliga anspråk och marknadsföring. De kan också användas till statistik, marknads- och kundanalyser, produktutveckling och övriga ändamål som framgår av den fullständiga informationen "Behandling av personuppgifter". Vill du inte att dina personuppgifter används till direktmarknadsföring kan du anmäla det till oss.

I första hand använder vi uppgifterna inom länsförsäkringsgruppen men de kan i vissa fall lämnas till företag, föreningar och organisationer som länsförsäkringsgruppen samarbetar med inom och utanför EU och EES-området. Personuppgifter kan också lämnas ut till myndigheter om vi är skyldiga till det enligt lag. Du kan alltid få information om vilka personuppgifter vi behandlar om dig. Personuppgiftsansvarig är det bolag som står på ditt avtal eller som du av annan orsak lämnat dina personuppgifter till. Allmänna uppgifter om dig såsom namn, kontaktuppgifter och uppgifter om engagemang, behandlas också i länsförsäkringsgruppens gemensamma kundregister. För behandling av dessa uppgifter är alla bolag inom länsförsäkringsgruppen gemensamt personuppgiftsansvariga.

### Om vi inte kommer överens

- Om du inte är nöjd med ett beslut eller hanteringen av ditt ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva det. Kontakta i första hand den person du haft kontakt med eller vår klagomålsansvariga/kundombudsman.
- Mer information hittar du på vår webbplats.
- Om du ändå är missnöjd kan du vända dig till Allmänna reklamationsnämnden med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär. Prövningen är för dig. Tvistefrågor av medicinsk karaktär prövas av Personförsäkringsnämnden.
  - Du kan även vända dig till domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan komma att ersättas genom rättsskyddet i exempelvis din försäkring. Du betalar då enbart självrisk. Även den kommunala konsumentvägledaren kan ge råd och information.
  - Vill du ha kostnadsfri rådgivning i försäkringsfrågor kan du också vända dig till Konsumenternas försäkringsbyrå.
  - Råd och hjälp vid köp kan fås via Konsumentverkets webbaserade konsumentupplysning Hallå Konsument.

### Kontaktuppgifter:

#### Konsumenternas Försäkringsbyrå

Besöksadress: Karlavägen 108, Stockholm  
Postadress: Box 24215, 104 51 Stockholm  
Telefon: 0200-22 58 00  
[www.konsumenternas.se](http://www.konsumenternas.se)

#### Konsumentverket

Besöksadress: Tage Erlandergatan 8 A, Karlstad  
Postadress: Box 48 651 02 Karlstad  
Telefon 0771-42 33 00

#### Allmänna reklamationsnämnden

Besöksadress: Kungsholmstorg 5, Stockholm  
Postadress: Box 174, 101 23 Stockholm  
Telefon-508 860 00  
[www.arn.se](http://www.arn.se)

#### Personförsäkringsnämnden

Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm  
Postadress: Svensk Försäkrings Nämnder  
Box 24067, 104 50 Stockholm  
Telefon: 08-522 787 20  
[www.forsakringsnamnder.se/PFN/](http://www.forsakringsnamnder.se/PFN/)

#### Hallå Konsument

Telefon: 0771-525 525  
[www.hallakonsument.se](http://www.hallakonsument.se)

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till Länsförsäkringar inom den tid som anges ovan är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att Länsförsäkringar förklarar sig tagit slutlig ställning till anspråket.

Om talan inte väcks enligt ovan går rätten till försäkringsskydd förlorad.

### **Om Länsförsäkringar**

Länsförsäkringar finns där du bor genom 23 självständiga och lokala länsförsäkringsbolag. Vi har ett brett sortiment av tjänster inom sparande, försäkring och bank för både företag och privatpersoner.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | Länsförsäkringar Blekinge 0454-30 23 00 | Dalarnas Försäkringsbolag 023-930 00 | Länsförsäkringar Gotland 0498-28 18 50  
Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | Länsförsäkringar Gäinge-Kristianstad 044-19 62 00 | Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 031-63 80 00 | Länsförsäkringar Halland 035-15 10 00 | Länsförsäkringar Jämtland 063-19 33 00 | Länsförsäkringar Jönköping 036-19 90 00 | Länsförsäkringar Kalmar län 020-66 11 00 | Länsförsäkring Kronoberg 0470-72 00 00 | LF Norrbotten 0920-24 25 00 | Länsförsäkringar Skaraborg 0500-77 70 00 | Länsförsäkringar Skåne 040-633 80 00 | Länsförsäkringar Stockholm 08-562 830 00  
Länsförsäkringar Södermanland 0155-48 40 00 | Länsförsäkringar Uppsala 018-68 55 00 | Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | Länsförsäkringar Västerbotten 090-10 90 00  
Länsförsäkringar Västernorrland 0611-36 53 00 | Länsförsäkringar Älvsborg 0521-27 30 00 | Länsförsäkringar Östgöta 013-29 00 00